

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ А. ВАСИЛЬЄВ

17 грудня 2019 р.

Введено в дію наказом ректора

№ 0926-І від 17 грудня 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті

Версія 03

(Базова версія затверджена наказом № 457-І від 16 жовтня 2018 р.)

1. Загальні положення

1.1. «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті» (далі – Положення) укладене з метою регламентації процесу організації оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, як складової узгодженої інституційної системи забезпечення якості у Сумському державному університеті, та є організаційно-правовою основою організації, проведення та узагальнення результатів оцінювання.

1.2. Положення визначає принципові підходи до організації оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності, зокрема принципи, методiku ранжування за результатами оцінювання та форму узагальнення інформації щодо оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті.

1.3. Положення враховує Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти ¹⁾, діє в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішній нормативній базі забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СумДУ, зокрема Положенню «Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Сумського державного університету та розміщується у відповідному електронному Реєстрі.

¹⁾ Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Brussels. 2015.

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні викладання навчальних дисциплін у Сумському державному університеті	Стор. 2
СумДУ		Версія 03

2. Загальні принципи організації оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін

2.1. Оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (далі – оцінювання) здобувачами вищої освіти є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті.

2.2. Об'єктом оцінювання є якість освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін в СумДУ.

2.3. Суб'єктом оцінювання є здобувачі вищої освіти та інші категорії осіб, що навчаються в університеті.

2.4. Оцінювання якості освітньої діяльності здійснюється з метою забезпечення прав студентів на отримання якісної освіти та врахування пропозицій осіб, що навчаються в університеті, щодо підвищення якості організації освітнього процесу.

2.5. Оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін в СумДУ дозволяє забезпечити інформаційні умови для формування цілісного уявлення про якість освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін в університеті та здійснюється на принципах: прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності, добровільності.

2.6. Оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні відповідної дисципліни проводиться у формі соціологічного опитування здобувачів вищої освіти (студентів усіх форм навчання, аспірантів), як правило, після завершення її вивчення (за модулем, за семестром). Для дисциплін, що вивчаються в останньому семестрі навчання за відповідним освітнім рівнем, опитування проводиться наприкінці теоретичного курсу.

2.7. Оцінювання здійснюється відповідно до Плану заходів з оцінювання якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, який містить у т. ч. крім зазначених у п.2.5. інші заходи, терміни їх проведення та затверджується ректором за поданням Голови ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти не пізніше 15 вересня поточного навчального року. Також зазначені заходи у вмотивованих випадках можуть проводитися поза планом за ініціативою посадових осіб та органів студентського самоврядування.

2.8. Оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін здійснюється методом анкетного опитування. Участь здобувачів вищої освіти в опитуванні є добровільною. Питання анкети (Додаток 1) формуються в межах компетентності здобувачів вищої освіти та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями.

2.9. Опитування проводиться у формі on-line анкетування через особистий кабінет студента до якого до початку опитування за кожною дисципліною надходить ключ доступу до системи анкетування.

2.10. Перед початком кожного опитування в особистий кабінет студента надходить інформація щодо термінів опитування, порядку його здійснення, заходів, які передбачені за результатами опитування.

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні викладання навчальних дисциплін у Сумському державному університеті	Стор. 3
СумДУ		Версія 03

2.11. Участь здобувачів вищої освіти є анонімною. В програмний код модуля оцінки якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін закладено механізми, що унеможливають визначення особи, яке бере участь в анкетуванні.

2.12. Організацію опитування здобувачів вищої освіти щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін здійснює бюро моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (далі – БМЯВО) спільно із студентським самоврядуванням та студентською агенцією співдії якості освіти.

2.13. Фахове опрацювання, аналіз отриманих результатів та формування звіту про стан якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін проводить Центр забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

2.14. Технічний супровід процесу on-line опитування та формалізації результатів оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін здійснює Центр інформаційних систем.

2.15. За результатами оцінювання здійснюється ранжування викладачів щодо якості організації освітньої діяльності з метою визначення та поширення кращих практик організації освітньої діяльності професорсько-викладацьким складом СумДУ та врахування пропозицій осіб, які навчаються в університеті щодо підвищення якості організації освітньої діяльності.

3. Методика оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін

3.1. Для оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін задається відповідна кількість балів для кожної відповіді анкети (Додаток 1). Внесення зміни в частині розподілу балів за питаннями анкети здійснюється експертною групою, склад якої формується Радою з якості.

3.2. Розрахунок результату опитування здобувачів вищої освіти може здійснюватися за окремим питанням анкети, змістовною групою питань анкети та/або узагальнюючим показником якості організації освітньої діяльності (далі – УПЯ) за всіма питаннями анкети, за формулою:

$$a_j = \sum_{i=1}^z x_i n_i$$

a_j – сума балів, отриманих викладачем за відповіді на питання анкети за усіма дисциплінами, що оцінювалися здобувачами вищої освіти протягом відповідного періоду;

j – відповідний викладач;

x_i – частка здобувачів вищої освіти, які обрали даний варіант відповіді;

n_i – число балів, що характеризують дану відповідь;

z – кількість запитань анкети.

3.3. При розрахунку узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності враховуються відповіді на такі питання анкети: від першого до восьмого та

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні викладання навчальних дисциплін у Сумському державному університеті	Стор. 4
СумДУ		Версія 03

тринадцяте. Відповіді на питання анкети від дев'ятого до дванадцятого - оцінюються окремо.

3.4. За результатами опитування здобувачів вищої освіти щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін за відповідний період (осінній/весняний семестри, навчальний рік) здійснюється за УПЯ ранжування професорсько-викладацького складу університету за усіма дисциплінами разом за формулою:

$$\text{УПЯ} = \frac{\sum_1^z a_j}{\sum_1^z m_{j \max}} \cdot 100 \%$$

УПЯ – узагальнюючий показник якості організації освітньої діяльності викладача за всіма дисциплінами, що оцінюються здобувачами вищої освіти протягом відповідного періоду;

$m_{j \max}$ – максимально можлива сума балів, що може бути отримана за відповіді на питання анкети (у випадку коли всі опитані здобувачі вищої освіти обрали варіант відповіді «Дуже добре»).

3.5. Для викладачів, діяльність яких оцінили не менше 20 % здобувачів вищої освіти або не менше 7 осіб, здійснюється нормування їх узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності (УПЯ^H) за відповідний період за формулою абсолютної нормалізації:

$$\text{УПЯ}^H = \frac{\text{УПЯ}_j - \text{УПЯ}_{\min}}{\text{УПЯ}_{\max} - \text{УПЯ}_{\min}} \cdot 100\%$$

УПЯ^H – нормалізоване значення узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності за відповідний період;

УПЯ_j – значення узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності викладача за відповідний період;

УПЯ_{min} – мінімальне значення узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності за відповідний період;

УПЯ_{max} – максимальне значення узагальнюючого показника якості організації освітньої діяльності за відповідний період.

3.6. При обробці результатів опитування відповіді на питання А, В та С анкети не враховуються в процесі визначення кількісної оцінки результатів опитування, а використовуються у якості індикаторів для забезпечення мінімальної похибки опитування.

3.7. Питання анкети є базовими для проведення соціологічного опитування здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання. Для проведення анкетування інших осіб, які навчаються у Сумському державному університеті, може бути розроблена інша форма анкети.

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні викладання навчальних дисциплін у Сумському державному університеті	Стор. 5
СумДУ		Версія 03

4. Узагальнення результатів оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні дисциплін

4.1. Узагальнена оцінка якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін визначається за технологіями рейтингових оцінювань та передбачає розподіл викладачів відповідно до отриманого ними значення УПЯ^H за п'ятьма рівнями: високий (близько 10% викладачів, діяльність яких оцінили не менше 20% здобувачів вищої освіти або не менше 7 осіб), вище середнього (близько 20% відповідно), середній (близько 40% відповідно), нижче середнього (близько 20% відповідно), низький (близько 10% відповідно), в т.ч. критичний (у випадку якщо УПЯ^H знаходиться в межах 0-35%).

4.2. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін узагальнюються за формами, наведеними у Додатку 2.

4.3. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін та ранжування професорсько-викладацького складу зберігаються в БМЯВО і не підлягають публічному оприлюдненню.

4.4. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін та ранжування професорсько-викладацького складу доводяться до відома ректора, першого проректора, начальника організаційно-методичного управління, директора департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів, директора інституту (декана факультету), завідувача відповідної кафедри.

4.5. Результати оцінювання якості освітньої діяльності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисципліни кожному викладачу доводяться індивідуально через «Особистий кабінет викладача».

4.6. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін аналізуються директором інституту (деканом факультету) та завідувачем відповідної кафедри. За результатом аналізу можуть бути прийняті такі рішення: повторна перевірка методичного забезпечення дисципліни; рекомендації щодо необхідності навчання викладача за програмами підвищення кваліфікації відповідно плану роботи Центру розвитку кадрового потенціалу навчального закладу тощо.

4.7. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін накопичуються за роками та враховуються при вирішенні питань заміщення вакантних посад ПВС, укладанні контракту щодо продовження роботи на посаді ПВС, у тому числі його термінів, при вирішенні питань щодо присвоєння вчених звань тощо.

4.8. За результатами аналізу показників якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів», який може передбачати, у тому числі:

- визначення кращих викладачів за узагальнюючим показником якості організації освітньої діяльності
- визначення кращих викладачів за окремими номінаціями;

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні викладання навчальних дисциплін у Сумському державному університеті	Стор. 6
СумДУ		Версія 03

- відзначення викладачів, які демонструють високий рівень якості викладання дисциплін, дипломами, грамотами, іншими відзнаками;
- призначення премії викладачам, які на час підведення підсумків працюють в університеті.

Рішення про преміювання викладачів позабазових структурних підрозділів приймаються директорами цих підрозділів.

4.9. За результатами оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін за окремою методикою розраховується показник оцінки здобувачами вищої освіти якості організації освітньої діяльності за навчальними дисциплінами в рейтингу структурних підрозділів (кафедр, факультетів, інститутів).

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачено цим же наказом.

5.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням Вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Положення скасовується.

5.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

5.4. Визнати таким, що втратило чинність, Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті, введеного в дію наказом №0001-І від 02 січня 2019 року.

РОЗРОБНИКИ ПОЛОЖЕННЯ:

Начальник
організаційно-методичного
управління

Володимир ЮСКАЄВ

Помічник ректора
з питань забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти

Ольга ЛЮТА

Керівник бюро
моніторингу якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти

Олена РИБІНА

Доктор фізико-математичних наук,
завідувач кафедри МА і МО

Ірина ШУДА

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор

Василь КАРПУША

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті.	Стор. 7
СумДУ	Додаток 1 – Анкета щодо оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін	Версія 03

АНКЕТА

щодо оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін

Назва дисципліни _____

Викладач _____
(прізвище та ініціали лектора; викладача, що проводить практичні/лабораторні заняття)

A. Яку частку занять з дисципліни Ви особисто відвідали?

- A.1. Більше 90%;
- A.2. 60-90%;
- A.3. 30-60%;
- A.4. Менше 30%;
- A.5. Маю індивідуальний графік.

B. Яку оцінку за шкалою ECTS Ви отримали з цієї дисципліни?

- B.1. F; B.2. Fx; B.3. E; B.4. D; B.5. C; B.6. B; B.7. A.

C. Ваш середній бал за весь період навчання:

- C.1. 60-63; C.2. 64-73; C.3. 74-80; C.4. 81-89; C.5. 90-100.
C.1. 120-139; C.2. 140-169; C.3. 170-200.

D. Вид навчального заняття:

- D.1 Лекція; D.2. Практичне заняття; D.3. Лабораторне заняття

1. Надайте, будь ласка, оцінку якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін

№	Складова організації освітньої діяльності	Дуже добре	Добре	Задовільно	Погано
1.	Викладач зрозуміло, вільно та змістовно пояснював матеріал, відповідав на питання студентів, коментував складні моменти, виділяв головне у темі та наводив приклади із практики	8	4	2	0
2.	Викладач застосовував інтерактивні форми проведення аудиторних занять: дискусія, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, вирішення проблемних ситуацій, бригадний та інші методи	3	2	1	0
3.	Заняття проводилися з використанням мультимедійного проектора або інтерактивної дошки	3	2	1	0
4.	Аудиторні заняття проводилися з використанням відкритих електронних платформ (OCW, MiX learning, Coursera та інші), власних мобільних пристроїв (ноутбук, планшет, смартфон та ін.)	6	3	1,5	0
5.	Викладачем була чітко організована самостійна робота студентів: визначені вимоги, надані рекомендації щодо виконання домашніх завдань, визначена необхідна література та зазначені джерела її отримання	8	4	2	0

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті.	Стор. 8
СумДУ	Додаток 1 – Анкета щодо оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін	Версія 03

№	Складова організації освітньої діяльності	Дуже добре	Добре	Задовільно	Погано
6.	Викладач організував самостійну роботу з вивчення дисципліни за допомогою електронних платформ (OCW, MiX learning, Coursera та інші), дистанційних курсів СумДУ	6	3	1,5	0
7.	Під час роботи над навчальною дисципліною завжди була можливість консультуватися з викладачем	3	2	1	0
8.	Викладач поважно та коректно ставився до всіх студентів	3	2	1	0

№	Складова організації освітньої діяльності	Відповідає дійсності	Категорично не відповідає дійсності
9.	Викладач дотримується часу початку та закінчення занять		
10.	Викладач знайомив студентів із регламентом, де зазначено критерії оцінювання, та чітко його дотримувався		
11.	Дисципліна викладалась українською мовою (англійською згідно з навчальним планом)		
12.	Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу		

2. Надайте, будь ласка, загальну оцінку роботи викладача з цієї дисципліни

№	Складова організації освітньої діяльності	Дуже добре	Добре	Задовільно	Погано
13.	Ваша загальна оцінка роботи викладача з цієї дисципліни	8	6	2	0

14. Ваші побажання, зауваження та пропозиції щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальної дисципліни

Керівник БМЯВО

Науковий керівник ЛВЯОД

(ПІБ)

(ПІБ)

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті. Додаток 2 – Узагальнюючі форми результатів оцінювання якості організації освітньої діяльності	Стор. 9
СумДУ		Версія 03

Форма за версією 03
(наказ № _____
від _____.2019 р.)

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ФОРМИ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУМСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

І. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____ (назва інституту/факультету)

Узагальнюючий показник якості організації освітньої діяльності / Показник якості використання інноваційних технологій та організації самостійної роботи при викладанні навчальних дисциплін

№	Прізвище, ім'я, по-батькові викладача	Кафедра	Інститут (факультет)	Чисельність здобувачів вищої освіти		% участі в анкетуванні	Узагальнюючий показник якості (УПЯ), %	УПЯ нормалізований, %	Рівень УПЯ
				за контингентом яких, здійснювалася оцінка якості	які взяли участь в анкетуванні				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Керівник бюро моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

(підпис)

(ПІБ)

МОН України	Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті. Додаток 2 – Узагальнюючі форми результатів оцінювання якості організації освітньої діяльності	Стор. 10
СумДУ		Версія 03

II. ЗВЕДЕНІ ПОКАЗНИКИ ВИКЛАДАЧА З ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Інститут (факультет) _____ ;
(назва інституту (факультету))

Кафедра _____ ;
(назва кафедри)

Викладач _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

№	Назва навчальної дисципліни	Навчальний рік/семестр	Дата проведення	Кількість респондентів	Узагальнена оцінка, %
1					
2					
.....					

Назва показника	Значення
Узагальнюючий показник якості організації освітньої діяльності (УПЯ) за навчальний рік, %	
Нормалізований УПЯ за навчальний рік, %	
Рівень якості	
Позиція у рейтингу професорсько-викладацького складу університету за _____ навчальний рік	
Позиція у рейтингу професорсько-викладацького складу інституту (факультету) за _____ навчальний рік	

Керівник бюро моніторингу якості
освітньої діяльності та якості вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)